

Jorubden de i Udvalgets Betænkning stillede Vædringsforslag var der ikke fremkommet noget saadant.

Lovforslagets Paragraffer, de dertil stillede Vædringsforslag samt Spørgsmaalet om Sagens Overgang til tredje Behandling fattes under Forhandling under et.

Ordføreren (H. Holm): Da jeg ikke tør forudsætte, at alle Tingets ærede Medlemmer have skænket denne Sag den grundige Overvejelse, som den kræver, skal jeg med et Par Ord forklare, hvorledes det hænger sammen med nærværende Forslag. Det har fra gammel Tid været Skik paa Færøerne, at naar Sjøsjelmanden om Joraaet gør den første Rundrejse i sit Distrikt, holdes der i de forskellige Bygder saatalde Grandestævner, ved hvilke Beboerne samles for at træffe Aftale om fælles Anliggender og særlig for at træffe Aftale om det Jor-fællesskab, som endnu bestaar paa Færøerne, og de Forhold, der følge deraf. Disse Grandestævner have ikke tidligere hvilet paa faste, bestemte Lovregler, men de have udviklet sig i Tidernes Løb gennem Vedtægt, Skik og Brug; der har ikke været faste Regler for, hvorledes man skulde gaa frem ved Forhandlingerne paa Grandestævne, for, hvorledes Stemmeretten skulde udøves, eller hvorledes man skulde sørge for, at de Vedtægter, der bleve oprettede, ogsaa virkelig bleve overholdte. Nu har imidlertid i de senere Aar Lovgivningen henvist adskillige Sager til Afgørelse ved Grandestævne. Jeg skal særlig nævne de to vigtige Love, Udskiftningsloven af 1857 og Loven om Ordningen af Haugeæsenet af 1866, de have henvist en hel Del Sager til Afgørelse ved Grandestævne. Derved er det blevet nødvendigt, at der træffes nærmere Bestemmelse om hele Grandestævneinstitutionen, og det har man da ogsaa arbejdet paa gennem en længere Aarrække. Sagen har haft en temmelig vanskelig Gang; den har nu staaet paa en 12—13 Aar, inden den er naaet saa vidt, som den er i dette Øjeblik. I 1878 vedtog Lagtinget et Udkast til Lov om Grandestævne, og det blev indsendt til Ministeriet. Dette bearbejdede Sagen og stillede Forslag til Lagtinget i 1883. Der blev det drøftet i et Par Samlinger, og i 1885 blev der atter forelagt Forslag fra Regeringen med Vædringer. Det blev endelig vedtaget, og derefter har Sagen været forelagt i det andet Ting og et Par Gange her i Tinget. Gennem alle disse Forhandlinger er man efterhaanden kommen til et Resultat,

og Udvalget har ikke fundet Anledning til at fravige, hvad Lagtinget, Ministeriet og Landstinget ere blevne enige om. Kun er der et enkelt Punkt, hvorom man i Virkeligheden hidtil ikke har opnaaet Enighed, og hvor Udvalget derfor har været en Del i Forlegenhed. Det er med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes Stemmeretten skal udøves paa Grandestævne. Paa et Punkt har der været Enighed, nemlig med Hensyn til de Sager, der omhandles i § 3. I § 3 staaer der: „Ligeledes kunne paa Grandestævne oprettes Vedtægter til Ordningen af saadanne indre Bygdeforhold, der have almindelig Betydning for Beboerne uden dog at henhøre under den kommunale Forvaltning. Med Hensyn til Stemmeretten i disse Sager er der Enighed om at blive ved den Bestemmelse, der findes i § 8, at saadanne Vedtægter kunne oprettes ved simpel Stemmeslærlighed, dog saaledes, at der til en gyldig Beslutning udfordres, at mindst $\frac{1}{3}$ af samtlige stemmeberettigede Husfædre have stemt for Sagen. Vanskelighederne have været med Hensyn til de Sager, der omhandles i § 2 a. Med Hensyn til § 2 b, Sager, der angaa Sammenlægning af Haugeparter og større eller mindre Fællesbrug eller Jorðherligheder, er der egentlig ingen Uenighed, idet man fra alle Sider er enig om, at saadan Sammenlægning ikke skal kunne ske, med mindre $\frac{2}{3}$ af hvert Brugs Marketal eller Hartorn har stemt derfor. Men med Hensyn til Sagerne i § 2 a angaaende Brugen af Jorðejendomme og Herligheder, der ere i Fællig, samt angaaende Udskiftning og Deling af Fælleshauger og i Fællig værende Herligheder er der nogen Uenighed. Regeringen foreslog oprindelig, at der skulde kræves Stemmeslærlighed efter det hele samlede Marketal, som var interesseret i den Sag, og dærværende Amtmand Finsen stillede subsidært Forslag om, at der til en gyldig Beslutning skulde kræves Stemmer fra $\frac{2}{3}$ af de i Ejendommen lodtagne, der ejede eller brugte mindst $\frac{1}{2}$ af dens hele Marketal. Det fandt Lagtinget imidlertid var upraktisk og det gjorde navnlig gældende, at det meget ofte vilde blive umuligt at faa Gjernes Antal oplyst. Det er nemlig saaledes, at Udskiftningen af Delsjorden er meget stærkt fremskreden, og at de enkelte Jorðbrug derfor ere delte i en Mæsse forskellige smaa Dele, og det kan da ofte blive meget vanskeligt at faa oplyst, hvem der i Øjeblikket er Ejer. Regeringen foreslog saa i 1885, at man skulde kræve Stemmeslærlighed af de mødte stemmeberettigede og Stemmeslærlighed af det repræsenterede Marketal, dog saaledes, at mindst $\frac{1}{3}$ af det